

Nr 33.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring av statens borgensåtagande för vissa skuldförbindelser av Husaby aktiebolag m. m.

(1:a avd.)

I propositionen nr 13 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 22 december 1950, föreslagit riksdagen medgiva, att staten må på de ändrade villkor, departementschefen i berörda statsrådsprotokoll förordat, till 1952 års utgång iklädas fortsatt betalningsansvar intill ett belopp av högst 700 000 kronor för Husaby aktiebolags skuldförbindelser till affärsbank.

År 1946 nedlades driften vid Svenska skifferoljeaktiebolagets oljeverk vid Kinne-Kleva. I samband därmed vidtogos olika åtgärder för att hjälpa den friställda arbetskraften till andra försörjningsmöjligheter. Bl. a. medverkade staten till att ett företag för tillverkning av rostfria matbestick, Husaby aktiebolag, förlades till Kinne-Kleva. Med stöd av riksdagens medgivande ikläddes staten betalningsansvar intill utgången av år 1948 för sistnämnda bolags skuldförbindelser till affärsbank å tillhoppa 1 000 000 kronor. År 1948 medgav riksdagen att borgensåtagandet finge utsträckas till utgången av år 1952, därvid detsamma skulle omfatta 800 000 kronor för år 1949, 700 000 kronor för år 1950, 600 000 kronor för år 1951 och 500 000 kronor för år 1952. I enlighet med denna plan har bolaget av det lånade beloppet återbetalat 300 000 kronor. I planen förutsattes bl. a., att ytterligare 200 000 kronor skulle återbetalas före utgången av år 1951.

Bolaget har emellertid haft vissa avsättningssvårigheter och nödgats delvis ställa om produktionen för att i möjligaste mån vidmakthålla sin omsättning. Detta har haft till följd att mera kapital kommit att bindas i lager, maskiner och verktyg än vad tidigare kunnat beräknas. Bolaget kan därför icke fullfölja amorteringsplanen i vad avser återstående lånebelopp och anhåller att bli befriat från vidare amorteringsskyldighet intill utgången av år 1952. En dylik befrielse förutsätter i första hand, att statens borgensåtagande utvidgas till att omfatta ett belopp av 700 000 kronor för hela den återstående giltighetstiden.

Departementschefen har anfört följande.

»Ett vidhållande av de 1948 fastställda gränserna för borgensåtagandet kan möjligen föranleda, att för staten uppstår en förlustrisk, som självfallet bör undvikas. Såvitt kan bedömas av de uppgifter, som lämnats i ärendet, få bolagets svårigheter antagas vara av övergående natur. En förbättring av

bolagets ställning synes ligga inom räckhåll, om bolaget lyckas upparbeta försäljningen av nya exportprodukter, som äro avsedda bl. a. för den nord-amerikanska marknaden. Med hänsyn till nu anförda omständigheter finner jag motiverat, att statens borgensstöd åt bolaget under den övergångstid, bolaget behöver för att ställa om sin verksamhet, utvidgas på sätt bolaget önskat. Jag tillstyrker sålunda, att statens borgensåtagande utsträcker till att — under i övrigt oförändrade villkor — avse nyssnämnda belopp av 700 000 kronor intill utgången av år 1952. Då detta innebär ändring av de förutsättningar, under vilka riksdagen år 1948 lämnade sitt medgivande till en utsträckning av borgensåtagandet, torde nytt medgivande böra inhämtas av riksdagen. Frågan om en återbetalning av det lånade beloppet eller ytterligare förlängt borgensåtagande från statens sida torde få övervägas framdeles vid lämplig tidpunkt.»

Departementschefen har vidare i detta sammanhang redogjort för vissa av Kinne-Klevautredningen framlagda förslag om statliga investeringar i nya anläggningar vid Kinne-Kleva samt däröver avgivna yttranden (s. 5 och 6). I likhet med flertalet remissinstanser har departementschefen ansett sig böra i nuvarande läge avböja förslagen i fråga.

Utskottet. Då ett vidhållande av de år 1948 fastställda gränserna för borgensåtagandet skulle kunna föranleda förluster för staten samt bolagets nuvarande svårigheter angivits vara av övergående natur, finner även utskottet motiverat, att borgensstödet åt bolaget utvidgas i enlighet med bolagets framställning. Såsom departementschefen framhållit torde frågan om en återbetalning av det lånade beloppet eller ytterligare förlängt borgensåtagande från statens sida få övervägas framdeles vid lämplig tidpunkt.

Vad departementschefen anført beträffande de av Kinne-Klevautredningen framlagda förslagen om statliga investeringar i nya anläggningar vid Kinne-Kleva föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att staten må på de ändrade villkor, som departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 22 december 1950 förordat, till 1952 års utgång iklädas fortsatt betalningsansvar intill ett belopp av högst 700 000 kronor för Husaby aktiebolags skuldförbindelser till affärsbank.

Stockholm den 27 februari 1951.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 31.